

ZWIĄZEK PRODUCENTÓW RYB

ORGANIZACJA PRODUCENTÓW

e-mail : biuro@zprzyb.pl

Ul. Krakowska 5/2 - 61-889 Poznań;

Tel / fax : (61) 851-05-53

www.zprzyb.pl

L.dz. 60/02/2012

Poznań, dn. 28.02.2012 r.

Sz. Pan

Prezes Janusz Wiśniewski

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

ul. Grzybowska 80/82

00-844 Warszawa

Szanowny Panie Prezesie,

Zarząd Związku Producentów Ryb działając na podstawie przepisów ustawy z 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. 32 poz. 217), realizując swe zadania statutowe, **wnioskuje o usunięcie nieuprawnionych zapisów z „Przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej dla obszarów dorzeczy” wskazujących jako „przyczyny zanieczyszczeń wód powierzchniowych”, „zanieczyszczenia z chowu i hodowli ryb”.**

Powyżej cytowane zapisy znajdują się w publikacji Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej pt. **„PRZEGLĄD ISTOTNYCH PROBLEMÓW GOSPODARKI WODNEJ DLA OBSZARÓW DORZECZY-KONSULTACJE SPOŁECZNE 1 WRZEŚNIA 2011 – 29 LUTEGO 2012”.**

UZASADNIENIE WNIOSKU

W „PRZEGLĄDZIE ISTOTNYCH PROBLEMÓW GOSPODARKI WODNEJ DLA OBSZARÓW DORZECZY - KONSULTACJE SPOŁECZNE 1 WRZEŚNIA 2011 – 29 LUTEGO 2012” zamieszczone informacje wskazujące na istotne, szkodliwe oddziaływanie chowu i hodowli ryb na jakość wód są nieprawdziwe, nie poparte żadnymi danymi naukowymi, dokumentującymi tego typu stwierdzenia. Brakuje również jakichkolwiek odniesień do ogromu pozytywnego znaczenia retencji wód w polskich stawach, zarówno w kontekście ochrony przeciw powodziowej, suszy, oraz udokumentowanych faktów w zakresie polepszania jakości wody w zlewni przez stawy karpiove i chów ryb ciepłolubnych. Konsekwencją tego jest brak planowania ochrony i rozwoju stawów w ramach tzw. „małej retencji wód”.

Mając powyższe na względzie przedstawiamy nasz rybacki punkt widzenia na sprawę gospodarki wodnej w Polsce:

Podstawowym warunkiem życia ryb jest woda, dlatego zagadnieniom związanym z ilością i jakością wód, rybacy poświęcają „od zawsze” bardzo wiele uwagi i działań! Z powyższych

powodów ZPRyb podejmuje w tym temacie wiele przedsięwzięć. Szczególnie w ostatnich latach w związku z niskim stanem wiedzy społeczeństwa i wielu decydentów o problemach gospodarki wodnej a w tym i produkcji rybackiej z równoczesnym narastaniem presji „pseudo- ekologów” czy wręcz „ekoterrorystów”, chcących podporządkować całkowicie funkcjonowanie stawów rybnych i produkcji rybackiej, pod źle rozumiane interesy ochrony przyrody. Dlatego zmuszeni jesteśmy do podejmowania akcji informacyjnych dotyczących popularyzacji wiedzy o polskich zasobach wodnych i gospodarce rybackiej.

Stawy rybne

Stawy rybne w historii gospodarki od bardzo dawna odgrywają ogromną, pozytywną rolę. Już w zamierzchłych czasach Karol Wielki (747-814) - król Franków, cesarz rzymski - w swoich rozporządzeniach (kapitularzach) polecił zarządzającym majątkami, aby dopilnowali powstawania budowli wodnych /stawów/ do hodowli ryb. Można więc bez przesady powiedzieć, że był On prekursorem zarówno budowy obiektów retencji wód jak i produkcji rybackiej na terenie Europy. Na ziemiach polskich stawy zaczęto budować od XII wieku. Głównym celem był chów ryb-głównie karpi.

Dziś na znaczenie polskich stawów rybnych należy patrzeć znacznie szerzej, niż tylko pod kątem pozyskiwania mięsa ryb z następujących względów:

1/. Szczególnie ważna i pozytywna funkcja stawów to retencja wód.

- Retencja wód w Polsce to bardzo ważne zadanie strategiczne, gdyż jesteśmy w Europie krajem o najmniejszych zasobach wód w przeliczeniu na jednego mieszkańca a ponadto wodą gospodarujemy źle! W Szwajcarii, Austrii każdy litr wody użytkowany jest kilkukrotnie - w Polsce tylko raz!
- Szczególnie korzystna funkcja stawów rybnych w retencjonowaniu wód wynika z tego, że woda magazynowana jest na stawach o powierzchni 700 km², a więc na powierzchni przekraczającej powierzchnię wszystkich zbiorników zaporowych w Polsce, która wynosi ok. 500 km².
- Ogromną zaletą stawów jest nie tylko duża ilość retencjonowanej wody, ale również ich położenie – znajdują się one głównie tam, gdzie nie ma, lub jest bardzo mało naturalnych zbiorników wodnych - jezior. Najwięcej stawów zbudowano w środkowej i południowej Polsce!
- **Retencja wody w stawach wynosi około 1.800 milionów m³**

Czy to dużo czy mało? Odpowiedź uzyskujemy porównując:

- powierzchnia jeziora Śniardwy wynosi 106 km² i gromadzi ok. 690 mln m³
- pow. zalewu Zegrzyńskiego to 33 km² i gromadzi ok. 94 mln m³
- pow. zalewu Jeziorsko to 42 km² i gromadzi ok. 202 ml

Retencyjna wody w stawach wynosi więc:

- 2,4 x pojemności jeziora Śniardwy;
- 8,3 x objętości zbiornika Jeziorsko;
- 18 zbiorników typu zalewu Zegrzyńskiego!

- Bardzo ważne jest to, że stawy wzbogacają ekosystemy wodne, poprzez równomierny i powolny odpływ wód ze stawów, pobranych podczas nadmiaru wód wiosną i oddających wodę latem, zapewniają stałe przepływy wody w tych systemach!
- Retencja wód w stawach jest najefektywniejsza, gdyż woda pobierana jest wiosną, podczas nadmiaru wód po roztopach zimowych do opróżnionych całkowicie jesienią stawów. Rzeki i jeziora nadmiaru wód nie retencjonują, tylko przepuszczają je w ramach naczyń połączonych. Zbiorniki zaporowe mniej retencjonują wód, gdyż są opuszczane tylko częściowo na okres zimowy.
- Stawy spełniają bardzo ważną rolę przeciwpowodziową i przeciwpożarową.
- **Koszty budowy stawów i retencjonowanie w nich wód nie obciążają w ogóle budżetu Państwa w odróżnieniu od retencji wód w zbiornikach zaporowych, ponieważ 100% kosztów retencji wód w stawach pokrywają rybacy!**

2/. Stawy rybne i ich nieoceniony, pozytywny wpływ na środowisko

- Zmagazynowana woda w stawach rybnych o powierzchni około 700 km² wyparowuje średnio w ciągu sezonu wegetacyjnego wodę w ilości 1 litra w ciągu 1 sekundy z każdego hektara swej powierzchni. Oznacza to, że w każdej godzinie w Polsce wyparowuje ponad 280 miliardów litrów wody, a w upalne dni latnie ponad dwa razy więcej! Ma to przeogromny, korzystny wpływ na mikroklimat i środowisko przyrodnicze.
- Woda stawowa wzbogaca przyrodę będąc ostoją wielu zwierząt. Daje możliwość wodopoju i kąpieli zwierzętom leśnym i polnym. Bytuje na nich około 130 gatunków ptaków na 435 rejestrowanych w kraju. Liczba ptaków na stawach jest bardzo zróżnicowana w sezonie, zależna jest najczęściej od powierzchni kompleksu stawowego, jego stanu technicznego, może kształtować się od kilkuset do kilku tysięcy dziennie.

3./ Wpływ produkcji ryb w stawach na jakość wód zlewni.

Cytat z dyrektywy Unii Europejskiej: „z punktu widzenia nadzoru wodnego, stawy nie są obciążeniem dla środowiska, ale generalnie ulepszają jakość wody poniżej stawu. Stawy karpiove uwalniają wodę lepszej jakości niż ta, którą otrzymują. Dodatkowo, stawy są zbiornikami – magazynami wody i poprawiają mikroklimat”.

- **Badania niemieckie w latach 1994-1997 udowodniły, że „stawy rybne trwale kumulują (uwalniają środowisko dorzecza) od 5,7 do 2,65 kg fosforu/ha oraz azotu mineralnego od 42 do 290 kg/ha rocznie. A więc stawy bardzo pozytywnie oddziałują na jakość wód dorzecza”.** (dane zaczerpnięte z opracowania R. Knosche, K. Schreckenbach, M. Pfeifer and H. Wissenbach – *Balances of phosphorus and nitrogen in carp ponds. Fisheries Management and Ecology 2000, 7, 15-22*).

- Również wiele polskich badań potwierdza ww. stwierdzenia w tym m.in. opracowania doc. dr inż. A. Krugera, zawarte w „Operacie uzupełniającym” z dn. 24.11.2001 dotyczącego gospodarstwa rybackiego Starzawa.

- Wiele gospodarstw stawowych pobiera bardzo zanieczyszczone wody po roztopach śniegu, wody poburzone, a często z cieków prowadzących wody pozaklasowe. Rybacy te wody doprowadzają zawsze do II klasy czystości, co jest warunkiem hodowli ryb!

Woda zostaje oczyszczona! Następuje to na skutek naturalnego obiegu materii w ramach „łańcucha pokarmowego stawu”, zabiegów hodowlanych, sedymentacji osadów, mineralizacji mułu stawowego poprzez wapnowanie, napowietrzanie, osuszenie i przemrożenie dna stawowego po spuszczeniu jesiennym wody ze stawów.

- O braku negatywnego oddziaływania stawów rybnych na środowisko najbardziej przekonująco świadczy to, że budowane już od średniowiecza wielkie kompleksy Stawów Milickich, Małopolskich, Śląskich, Przygodzickich nie spowodowały – mimo upływu setek lat – szkód w środowisku wodnym i przyrodniczym, a wręcz odwrotnie, na stawach tych utworzono wiele rezerwatów i parków krajobrazowych, a ostatnio obszarów chronionych „Natura 2000”!

- Kompleksowe badania z ostatnich lat przeprowadzone przez naukowców z IMiUZ Falenty, wywiodły bardzo ważny wniosek o wpływie stawów rybnych na jakość wód zlewni, który określono następująco: „Stawy są najtańszym sposobem oczyszczania wód!”

Reasumując powyższe wnioskujemy o usunięcie z katalogu „Istotnych Problemów Gospodarki Wodnej” zapisów wskazujących jako istotne „przyczyny zanieczyszczeń wód powierzchniowych”, „zanieczyszczenia z chowu i hodowli ryb”.

Z wyrazami szacunku

Prezes

Krzysztof Karoń